

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. An & quando per talem protestationem evitetur litis contestatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

QUÆSITUM EST,

An Ludovicus per hanc protestationem evaserit litis contestationem, ita ut ad litigandum non sit adstrictus?

Negavit Wilhelmus, ac propterea procedi in causa voluit ex his capitibus. I. quia litis contestatio fit per petitionem actoris, & contradictionem Rei, seu per actionem propositam, & responsum Rei subsecutam. Wefenbec. in parat. ff. de Judiciis n. 7. Gilhausen in arbore Judiciar. Civil. c. 4. ramo 2. n. 2. Sed Wilhelmus proposuit actionem, & Ludovicus ei contradixit. Nec Ludovicus excusat II. quòd simul cum Wilhelmo non fuerit in iudicio, & sic ejus contradictio non simul unà cum actione proposita sit facta; litis verò contestatio dicat simultatem, & sic eodem tempore fieri utramque debere insinuet l. consensu 2. ff. de Obl. & act. nam sufficit moralis simultas, quæ habetur, si Actor perseveret adhuc in sua petitione, quando Reus contradicit. c. un. b. t. Id quod maxime procedit, quando Actor proposuit petitionem in scriptura, quæ semper loqui censetur. Nec III. quòd apposerit protestationem; quamvis enim protestatio soleat conservare jus protestantis. l. 4. §. 1. ff. quib. mod. pign. vel hyp. l. 20. §. 1. ff. de acquir. hered. Id tamen non procedit, ubi protestatio est contraria facto. c. 54. de appellat. Modest. Pistor. p. 2. q. 88. n. 1. & passim notant DD. Carpzov. in Jurispr.

For. p. 1. const. 17. def. 16. n. 7. Gall. 1. obs. 73. n. 6. §. l. 2. obser. 101. n. Sed protestatio Ludovici fuit contraria facto: ergo. Nec IV. quòd Ludovicus sit persona Ecclesiastica, Index verò Laicus; quia in hac causa ali viget notoria consuetudo Clericis trahendi ad Judicem Laicum. Denique accedit V. quòd, si per protestationem posset litem evadere Ludovicus, jus, Actio, & præterquam probabiliter habet, penitus terverteretur Wilhelmo; quòd absurdum foret, nullatenus concedendum.

Standum tamen nihilominus est Ludovico, & tenendum, quòd propter adjunctam protestationem predictam non sit lis contestata, contra quæ ipse vi suæ responsionis nondum obligatus sit ad litigandum. Modest. conf. 181. n. 8. lib. 6. Card. Tull. litt. E. concl. 390. n. 12. Gilhausen cit. n. 7. Mascard. litt. C. concl. 418. 19. allegans plurimos, & glossas l. 1. v. cum Jurex vers. secus si C. de contest. communiter receptam. Fundamentum principale sumitur ex natura & essentia litis contestationis, ad quam velut ad quasi-contractum omnes requirunt non modò petitionem Actoris & responsum vel contradictionem Rei. c. 54. §. licet de Elect. §. cum t. l. 1. C. cod. §. subjuncta Aub. ventur.

etiam, ut ista fiant cum animo litigandi. Abb. in *c. un. cit. Pax - Jordan. l. 1. §. 1.* Mynf. *cent. 3. observ. 74. n. 8.* cum gloss. & DD. aliis in *d. c. un. §. 1. l. 1.* cum litis contestatio fit quasi-contractus. *l. 3. §. idem scribit.* ff. *de pecul. Nov. de exhib. reis. 53. c. 3.* Atque sic à Consistorio Imperiali decemum refert idem Mynsingerus: sed protestatio, quòd non adsit animus litigandi, tollit animum litem contestandi, cum tendat ad tollendam mentem facti. per *l. Labeo 7. ff. de supell. leg. & magis per l. obligationum substantia 3. ff. de Obl. & Act. Innoc. & Socinus ad cit. c. un. & Specul. eod. tit. §. 1. vers. illud.* Confirmatur, Ludovicus in suo scripto neque legitur contradicisse negando petita, sed potius excepisse, & adducendo sua fundamenta informasse Judicem: sed per exceptionem, vel per adductionem argumentorum ad informandum Judicem, item quando non contradicatur intentioni Actoris, negativè respondendo ad narrata in libello, vel negando petita, non fit litis contestatio, ut apud omnes certum est. per *l. 1. c. un. §. c. 54. cit. P. Schmalzgrueber h. l. n. 6.* ergo.

Ad argumenta Wilhelmi haud difficulter R. Ad *l. N. Ma. vel dist. si petitioni & responsioni accedat ex utraque Parte animus litigandi, & simul debetè respondeat Reus contradicentio, vel negando narrata, aut petita in libello. C. Ma. si animus litigandi desit, ut desit in Ludovico, vel Reus non debetè respondeat, uti ad litis conte-*
(R. P. Pichler Decisiones.)

stationem inducendam necesse est, sicut Ludovicus non ita respondit, cum non responderit negando petita, sed solum exceperit, & Judicem informaverit. *N. Ma. Ad II.* Transmittitur totum; non enim ex eo, quòd sufficiens simultas non adfuisset, si debetè & cum animo litigandi respondisset Ludovicus, negatur, litem fuisse contestatam, sed sed ex eo, quòd animum contestandi litem non habuerit, & non debetè responderit Ludovicus. *Ad III.* Negatur, quòd protestatio Ludovici fuerit contraria facti; quamvis enim protestatio, cui quis per factum contrariatur, nihil operetur. *c. cum M. Ferrariensis & ibi Felin. de Constit. n. 86. L. in bello §. facta. ff. de capt. §. postlim. revers.* quando nimirum ordinatur ad tollendum factum; ut si quis responderet, & tamen protestaretur se non respondere, vel si, postquam protestatus est se non respondere, tamen postea responderet; talis enim protestatio utpote contraria facti nihil operaretur; cum factum infectum fieri per protestationem nequeat: at verò, si protestatio non ordinetur ad tollendum factum, sed tantum ad tollendam mentem facti, seu ad declarandum, quòd non adsit animus, qui aliàs præsumitur adesse in facti, uti præsumitur adesse animus contestandi litem in debetè respondente ad intentionem Actoris, omnino aliquid operatur protestatio, & tollit litis contestationem, cum tollat partem essentialem illius, nempe animum litigandi. Aliud

fuiſſet in præſenti, ſi Ludovicus, poſtquam proteſtatus eſt de lite non conteſtanda, poſtea nihilominus debite reſpondiſſet; tunc enim factum derogâſſet verbis, & factum fuiſſet proteſtationi contrarium. Gilhauf. *lo. cit.* cum Gail &c. Ad IV. Omittitur ruruſus totum; quia in privilegio Clericali ſe non fundat Ludovicus. Ad V. Si Judex probabiliter actionem competere Wilhelmo judicet, omnino, cum Ludovicus in hac cauſa reali in hoc loco non ſit exemptus à foro Laicali, ipſum cogere poteſt ad litem conteſtandam, ne Jus ſuum probabile redatur fruſtratorium; negatur autem,

quòd defacto Ludovicus litem conteſtatus; eò quòd interpoſitam proteſtationem declaraverit animam litigandi ſibi non eſſe. Si igitur Judex jubeat, putans, probabiliter competere actionem Wilhelmo, ut Ludovicus conteſtetur litem, & debet reſpondeat abſque adjecta proteſtatione, tenetur Ludovicus eidem parere, & abſolutè litem conteſtari. *l. 21. pr. ff. de Noxal. l. 8. C. quando. Quando. c. 2. de lit. conteſt. in 6. M. concl. cit.* ubi ſubjungit, in neceſſitate & ubi Judex imperat litem conteſtandam, hanc non impediri per proteſtationem,

TITULUS VI.

Ut Lite non conteſtata non procedatur ad receptionem, vel ad ſententiam definitivam.

DECISIO XLIX.

De criminaliter accuſata, & receptionem teſtium præſentante ante Litis conteſtationem.

SPECIES FACTI.

Sufanna pauper vidua, in ædibus honeſti civis diu morata, & communiter habita pro famina bonæ vitæ, nihilominus tamen criminaliter delata eſt ad Judicem ab ædituo Ec-

cleſiæ S. Jacobi Monafterii Mendicanti, quòd in feſto S. Joannis Baptiſtæ ex dicta Eccleſia ab altari candelabra duo abſtulerit. In carcerem vel potiùs cuſtodiam